

7/20341

T.C.
BAŞBAKANLIK
Dış Ticaret Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.DTM.0.09.00.00 - 134

06.03.07 8795

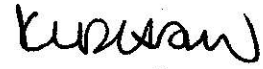
Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12/02/2007 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/20341-29332/66536 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları eki İzmir Milletvekili Sn. Ahmet ERSİN tarafından verilen 7/20341 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Kürşad TÜZMEN
Devlet Bakanı

EKLER:

1- Yazı (1 sayfa)

İzmir Milletvekili Sn. Ahmet ERSİN tarafından verilen 7/20341 sayılı yazılı soru önergesi:

1- 06/06/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun 15/06/1985 tarihli ve 18785 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandığı şekliyle oluşturduğu rejimin en belirgin özelliği, serbest bölge kullanıcılarına tanınan sınırsız ve süresiz vergi muafiyetinin bulunmasıydı. Anılan Kanunun 6'ncı maddesinde; vergi, resim ve harç mükellefiyetlerine dair hükümlerin serbest bölgelerde uygulanmayacağı ve bölgelerde elde edilen kazançların Türkiye'nin diğer yerlerine getirilmesi halinde de gelir ve kurumlara vergisinden muaf tutulacağı hükümleri bulunmaktaydı.

Uzun bir dönem yürürlükte kalan söz konusu rejimin zaman içinde iki önemli sakıncası ortaya çıkmıştır. Bunlar;

1. Serbest bölgelerde gelir ve kurumlar vergilerinden muaf olarak faaliyet gösteren kullanıcı firmaların bölgelerden Türkiye'ye yönelik ticari faaliyetlerinin herhangi bir sınırlamaya tabi olmamasının ülke içinde benzer alanlarda faaliyet gösteren vergi mükellefi firmalar açısından haksız rekabet yaratabilecek bir ortamın oluşmasına yol açmıştır.
2. Maliye Bakanlığınca tespit edildiği üzere, serbest bölgelerde dolaysız vergi yükümlülüğünün olmaması, vergiye tabi olacak kazançların transfer fiyatlandırması yoluyla bölgelere kaydırılmasına uygun bir zemin yaratmış, bölge kullanıcılarının vergi incelemesine tabi olmaması ve bu kullanıcıların Türkiye'deki mükelleflerle ilişkileri konusunda bilgi alınamaması bu sakıncanın ortadan kaldırılmasını güçleştirmiştir.

Esasen serbest bölgelere ilişkin vergilendirme sadece ülkemizde değil, aynı dönemde dünyada da gündeme getirilmiş ve birçok ulusüstü ve uluslararası kuruluş tarafından bu amaca yönelik çalışmalar yürütülmüştür. Bunlardan ülkemizi doğrudan ilgilendirenleri Avrupa Birliği ve OECD bünyesindeki zararlı vergi uygulamaları çalışmalarıdır.

Bu çerçevede, gerek yukarıda belirtilen iki husus, gerekse uluslararası yükümlülüklerimiz ve bilhassa AB ile ilişkilerimiz uyarınca serbest bölgelerde uygulanan vergisel nitelikli teşviklerin yeni bir düzenlemeye kavuşturulması gereği ortaya çıkmış olup bu düzenleme 06/02/2004 tarihli ve 25365 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5084 sayılı Kanun ile 3218 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinde yapılan değişiklik ve aynı Kanuna ilave edilen Geçici 3'üncü madde ile gerçekleştirilmiştir.

2- Serbest bölgelerde, 5084 sayılı Kanunun yayımlandığı 06/02/2004 tarihinden 31/12/2006 tarihine kadar 518 firmanın ruhsatı iptal edilmiş, 482 firmaya ise faaliyet ruhsatı düzenlenmiştir. Faaliyet ruhsatı iptal nedenleri 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun Geçici 3'üncü maddesinin yürürlüğe girmesiyle doğrudan bağlantılı değildir. Zira, anılan değişikliklerle 6 Şubat 2004 tarihinden önce ruhsat almış firmaların vergisel avantajları büyük ölçüde korunmuştur. Ruhsat iptalleri Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliği'nin 14'üncü maddesinde sayılan hususlardan ve firmaların faaliyet ruhsat sürelerinin dolmasından ve özellikle vergi mükellefi olmalarından kaynaklanmaktadır. Serbest bölgeler özellikle üretim faaliyeti alanında olmak üzere yatırımcılar için avantajlı durumunu sürdürmektedir. Nitekim, söz konusu dönem içinde serbest bölgelere başta kimya, elektrik-elektronik, makine ve gemi-yat imalatı sektörlerinde ve çoğunluğu Avrupa Birliği ülkelerinden olmak üzere yaklaşık 130,7 milyon ABD Doları yabancı sermaye girişi olmuştur. 2007 yılı Ocak ayı itibariyle serbest bölgelerde 505 yabancı firma bulunmaktadır. Bunlardan 378'i kiracı kullanıcı, 127'si ise; yatırımcı kullanıcı statüsündedir. Serbest bölgeler ticaret hacmi 2006 yılında bir önceki yıla göre yüzde 2 artışla 23,8 milyar doları aşmıştır. 2006 yılı sonu itibariyle serbest bölgelerde istihdam edilen personel sayısı 42.048, faaliyet gösteren firma sayısı ise 3.876 olmuştur.